

KÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır

H.Əliyev

DIPLOMAT

www.Diplomata-kurdi.com

№ 44 (243) 16-22 dekabr, Çileyə pəş, sal 2013 **Həftəlik İctimai-siyasi qəzet** Qiyməti: 40 qəpik
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin **Rojnama heftename civakî û siyasî** Hêjaye:

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman? Qədim Avropanın xaçpərəstləri, Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər, Qurtarmış İslamı çox ağır dardan! Yüz illər sındırmış göy məscidləri. Kürdün dərgahına daim baş əyər.

Səbahəddin Eloğlu

Səh. 2

İlham Əliyev ümummilli lider Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etmişdir

Səh. 8

Barzanî pəşwaziya Zana û Baydemîr kir

Səh. 9

"Em bi qaçaxî petrolê naşînin derve"

Səh.11

HDP Projesi: Demokratik Türkiye mi, Özgür Kürdistan mı?

Səh.9

Li Dihokê semînera Komara Kurdistanê li Mehabad hate saz kirin

Səh.10

Leyla Zana Kurdên rojava nêzikî hev dike

Səh.13

BDP tahliye bekliyor

Güney Kürdistan'dan Türkiye'ye petrol ihracatı başladı!

Səh. 13

Herêma Kurdistanê rojane 15 hezar bermîl petrol hinarde dike

Səh. 8

Kürdlərdən rekord təzminat tələbi: 388 milyard dollar

Səh. 3

Em jî mafê dewletbûnê dixwazin

Səh. 7

Kürd edebiyatı yeni bir renk ve kimlik kazanıyor

Səh. 12

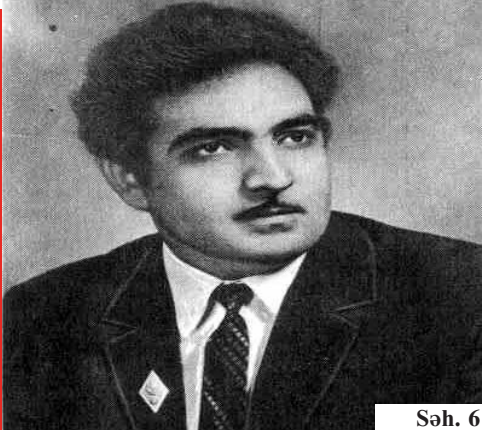
Li Sêrtê "Koma Xwendinê ya Celadet Alî Bedirxan" hate damezrandin

Səh. 10

Səh. 5

KÜRD ƏDİBLƏRİ HAQQINDA ARAŞDIRMALAR

Səh. 6

KÜRD XALQININ ZƏFƏR TARİXİNDƏN

Səh. 3

Azərbaycan əraziləri "Böyük Kürdüstan" xəritəsində!

Səh.15

Женские отряды в Курдской армии освобождения

İlham Əliyev ümummilli lider Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etmişdir

Müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu, dünya şöhrətli siyasi xadim, xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin vəfatından on il keçir. Ulu öndər Heydər Əliyev misilsiz xidmətlərinə görə hər zaman Vətəni, xalqı üçün əziz olaraq qalacaqdır. Bu böyük insan öz xidmətləri ilə hələ sağlığında iken tarixin yaddaşında əbədləşmiş ən böyük azərbaycanlıdır. Heydər Əliyev Azərbaycan salnaməsində təkrarolunmaz rəhbər, qüdrətli dövlət başçısı, fədakar insan, əfsanəvi şəxsiyyət, ulu öndər, ümummilli lider, müasir müstəqil Azərbaycanın qurucusu, xalqının sevimli övladı kimi qalmışdır və qalacaqdır.

Dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin parlaq düşası onu Azərbaycan xalqının Ümummilli Liderinə, dünya siyasətinin nəhənglərindən birinə çevir-

mişdir. Ona görə də Azərbaycan xalqı bu böyük övladı ilə haqlı olaraq öyünür.

"Mənim həyat amalım bütün varlığım qədər sevdiyim Azərbaycan xalqına, dövlətçiliy-

imizə, ölkəmizin iqtisadi, siyasi və mədəni inkişafına xidmət olmuşdur", - deyən ulu öndər Heydər Əliyev 30 ildən artıq bir müddətdə - istər sovet dövründə istərsə də müstəqillik illə-

rində qüdrəti və zəkası, böyük müdriyyəti və uzaqgörənliyi ilə Azərbaycanı dünya dövlətləri sırasında layiqli yerə çıxarmışdır. Azərbaycan tarixinin Heydər Əliyev mərhələsi kimi

qiymətləndirilən bu dövrdə Ulu Öndərimiz tərəfindən görülən böyük işlərin, onun həyata keçirdiyi xilaskarlıq və quruculuq missiyalarının məntiqi nəticəsidir ki, bu gün xalqımız

demokratik və hüquqi bir dövlətdə yaşamaq imkanı əldə etmiş, xoşbəxt gələcəyi üçün bütün təminatları yaratmış, ən başlıcası isə siyasi və iqtisadi müstəqilliyə nail olmuşdur.

Azərbaycanın dahi oğlu Heydər Əliyevin əbədiyyətə qovuşmasından sonra hər il olduğu kimi, Ulu Öndərin vəfatının onuncu ildönümü günü - dekabrın 12-də də paytaxt sakinləri, respublikamızın rayon və şəhərlərinin nümayəndələri Fəxri xiyabanda xalqımızın ümummilli liderinin xatirəsini dərin ehtiramla yad edir, onun məzarı önünə əklillər, gül dəstələri qoyur, müdrik dövlət xadiminə Allah-Taaladan rəhmət diləyirdilər.

Dekabrın 12-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, xanımı Mehriban Əliyeva və ailə üzvləri Fəxri xiyabana gələrək, xalqımızın ümummilli lideri Heydər

Əliyevin məzarını ziyarət etdilər. Milli Məclisin deputatları, nazirlər, komitə, şirkət və idarə rəhbərləri, respublika ictimaiyyətinin nümayəndələri də Fəxri xiyabana gəlmişdilər. Prezident İlham Əliyev Ulu Öndərin məzarı önünə əklil qoydu. Azərbaycanın dövlət himni səsləndi. Dövlət başçısı və ailə üzvləri Ulu Öndərin ömür-gün yoldaşı, görkəmli oftalmoloq alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın da məzarı üzərinə gül dəstələri qoydular. Tanınmış dövlət xadimi Əziz Əliyevin və professor Tamerlan Əliyevin də xatirələri yad edildi, məzarları üstünə gül dəstələri düzüldü. Ümummilli lider Heydər Əliyevin məzarının ziyarət edilməsi mərasimində Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədov, Prezident Administrasiyasının rəhbəri Ramiz Mehdiyev və digər rəsmi şəxslər iştirak edirdilər.

İlham Əliyev Bakıda Dədə Qorqud parkının açılışında iştirak etmişdir

Bakının Nərimanov rayonunda ucaldılan "Kitabi-Dədə Qorqud" abidəsinin və yeni salınan Dədə Qorqud parkının açılışı olmuşdur. Prezident İlham Əliyev açılış mərasimində iştirak etmişdir. "Kitabi-Dədə Qorqud" Azərbaycan xalqının tarixi keçmişini əks etdirən möhtəşəm sənət abidəsidir. Əsərdə vətənpərvərlik, qəhrəmanlıq, müdriyyəti, Azərbaycan xalqının tarixi keçmişini, Oğuz türklərinin dünyagörüşü, mənəvi dəyərləri, adət-ənənələri, Azərbaycan toponimləri əks olunmuşdur. Dastan dilimizin qədim incəliklərini, tarixi hadisələri və şəxsiyyətləri, xalqımızın mədəniyyətini öyrənməkdə əvəzsiz mənbədir. Müasir dövrdə "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının öyrənilməsi, dünyada geniş tanınması və təbliği ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Hələ 1975-ci ildə Heydər Əliyevin tapşırığına əsasən, Azərbaycanda tanınmış sənət xadimlərinin iştirakı ilə "Dədə Qorqud" bədii filmi çəkilmişdir. Ulu öndər Heydər Əliyevin Fərmanı ilə dastanın 1300 illiyi türkdillli ölkə rəhbərlərinin iştirakı ilə dövlət səviyyəsində qeyd olunmuşdur. Ümummilli lider Heydər Əliyevin 2000-ci ildə imzaladığı Fərmana əsasən Bakıda Dədə Qorqud heykəlinin ucaldılması və "Dədə Qorqud dünyası" tarixi-etnoqrafik kompleksinin yaradılması qərarə alınmışdır. Bu tarixi abidənə qorunmasına dövlət səviyyəsində göstərilən

diqqətin nəticəsidir ki, Prezident İlham Əliyev 2004-cü ildə Brüsseldə Dədə Qorqud abidəsinin təntənəli açılışında iştirak etmişdir. Dövlətimizin başçısının 2007-ci ildə imzaladığı "Azərbaycandakı monumental heykəltəraşlıq abidələri, xatirə-memorial və memarlıq kompleksləri haqqında" Sərəncama əsasən, Dədə Qorqud heykəli və "Dədə Qorqud dünyası" tarixi-etnoqrafik kompleksinin yaradılması ilə bağlı müvafiq tədbirlərin görülməsi haqqında tapşırıq verilmişdir. Geniş tikinti və abadlıq işləri nəticəsində Bakının Nərimanov rayonunda 6 hektar ərazidə Dədə Qorqud parkı salınmışdır. Parkın mərkəzində "Kitabi-Dədə Qorqud" abidəsi ucaldılmışdır. Dövlətimizin başçısı kompleksdə həyata keçirilən tikinti-quruculuq işlərini daim nəzarətdə saxlamış, mütəmadi olaraq əraziyə gələrək müvafiq tapşırıq və tövsiyələrini vermişdir. Yeni salınan park Bakı şəhərinin simasının daha da gözəlləşməsinə geniş imkanlar açaraq paytaxt sakinlərinin istirahəti baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Hacıbala Abutalıbov Prezident İlham Əliyevə park haqqında ətraflı məlumat verdi.

Dövlətimizin başçısının Bakı şəhərində park və xiyabanların əsaslı təmiri və yenidən qurulması ilə bağlı tapşırıqlarına əsasən, bu ərazidə xüsusi layihə üzrə müasir səviyyədə yeni

park salınmışdır. Bu istirahət məkanı paytaxtın ən böyük parklarından biridir. Parkda sakinlərin istirahəti üçün hər bir

şərait yaradılmış, geniş yaşillıq zolaqları salınmış, müasir standartlara uyğun işıqlandırma sistemi qurulmuşdur. Dədə Qorqud parkı həm də qədim Azərbaycan tarixinin və mədəniyyətinin açıq havada nümayişi meydanıdır. Park Azərbaycan Diplomatik Akademiyasının yanında salınmışdır. Burada ölkəmizin qədim tarixi və zəngin mədəniyyəti ilə bağlı toplanan məlumatlar şübhəsiz ki, şəhər sakinlərinin, qonaqların, xüsusilə də Azərbaycan Diplomatik Akademiyasının yerli və əcnəbi tələbələrini informasiya almasında mühüm rol oynayacaqdır. Parkda yaradılan şəraitlə tanışlıqdan sonra Prezi-

dent İlham Əliyev mərasimdə iştirak edən elm, təhsil və mədəniyyət ictimaiyyətinin tanınmış nümayəndələri ilə

gözü və digər yerlərdə baş verir. Epos Azərbaycan tarixinin öyrənilməsi üçün tarixi-etnoqrafik məlumatlarla zəngindir. Abidənin önündə xatirə şəkli çəkdirildi. Prezident İlham Əliyev və mərasim iştirakçıları Dədə Qorqud parkında yaradılan süni gölə də baxdılar. İki hektar sahəsi olan gölün tikintisi və onun mühəndislik həlli bütövlükdə xarici mütəxəssislər tərəfindən layihələndirilmişdir. Gölin inşası zamanı bu sahədə ən son nailiyyətlər tətbiq edilmişdir. On min kvadratmetrə yaxın əraziyə təbii yaşıl örtük döşənmişdir. Parka istirahətə gələnlər xüsusi qayıqlarla gəzintiyyə çıxma biləcəklər. Bunun üçün iki liman inşa edilmişdir. Bundan əlavə, süni şalələnin alt hissəsində, habelə xüsusi su bitkiləri üçün nəzərdə tutulan kiçik körfəzin üzərində gəzinti üçün körpülər inşa olunmuşdur. Ümumilikdə gölün iki yerində xüsusi su bitkiləri ilə örtüləcək kiçik körfəzlər yaradılmışdır. Ümumi su tutumu 25 min kubmetrə yaxın olan göl üçün əlavə olaraq 1200 kubmetr tutumu olan yeraltı ehtiyat hovuz inşa edilmişdir. İdarəolunma nəzarət otağından həyata keçirilir. Burada quraşdırılan xüsusi monitorlar vasitəsilə həm gölün texniki stansiyasında baş verən prosesləri, həm də onun altındakı geotermal sistemin fəaliyyətini müşahidə etmək mümkündür. Parka istirahətə gələnlər monitorlarda əks olunan məlumatları canlı izləyə biləcəklər.

İlham Əliyev ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrələrini və fəaliyyətdə olan sədrinin xüsusi nümayəndəsini qəbul etmişdir

Prezident İlham Əliyev ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri İqor Popovu (Rusiya), Ceyms Uorliki (ABŞ), Jak Foru (Fransa) və ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin xüsusi nümayəndəsi Anji Kaspşiki

qəbul etmişdir. Görüşdə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı danışıqların hazırkı vəziyyəti və perspektivlərinə dair məsələlər müzakirə edilmişdir.

KÜRD XALQININ ZƏFƏR TARİXİNDƏN

Səbahəddin Eloğlu

Şair, publisist, tarixçi, filosof-xalq qəhrəmanı SULTAN bəy, HƏSƏN bəy ZƏRDABİ, ŞƏH-RİYAR adına mükafatların laureatı mərhum Səbahəddin Eloğlu 40 ilə yaxın DÜNYA TARİXİNİ nəzmə çəkib.

"Kürdlərin zəfər tarixindən" fəslindən bir parçanı oxuculara təqdim edirik. Bu fəsil 100 illik SƏLİB müharibəsini darma-dağın edib. İSLAM DÜNYASININ ÇİÇƏKLƏNMƏSİNƏ şərait yaradan Qədim Misir hökmdarı, məşhur KÜRD sər-kərdəsi SƏLAHƏDDİN ƏYYUBİYƏ ithaf olunur.

...Xudaya, səndən bir umacağım var,
Sən məni nədanım əlindən qurtar.
Güc ver aşa bilim uca sədləri,
Açım bağlı qalan həqiqətləri.

Əcəmi, yezidi kürdlər bir zaman,
Yayılb tutmuşdur dünyanı tamam.
Tarix xəlbirləmiş bu qədim xalqı,
Başqa xalq onun tək çətin qalardı.

Qədim tarixləri öyrənən zaman,
Söz verdim, söz açam bir gün bu xalqdan.
Bu xalqın şərəfli bir keçmişi var,
Bu şərəf tarixdə bu gün də yaşar.
Ən böyük idraklar haçan oyanmış,
Yerin dan ulduzu kürdləri sanmış.
Qədim buzlaşmadan əvvəlki dünya,
Çalışmış həyatda kürdü qoruya.
Uzaq keçmişləri saldıqca yada,
Asan tapacaqsan kürdü dünyada.
Kürdlərin soyunu axtarsan əgər,
Sənə dastan verər qədim ölkələr.
Dünya allahların kürdlər azaltmış,
Odur ki, dünyada Allah tək qalmış.
Bir zaman inkişaf o yerə çatmış,
Uçan xalçaları kürdlər yaratmış.
Bir vaxtı dünyanı su alan zaman,
Nuh Nəbi salamat çıxmışdır ondan.
Elə ki günəşin istisi sönmüş,
Kürdün taleyi də o vaxtdan dönmüş.
Dağılmış dünyadan sonra nə olub,
Bir qədər danışmaq qəlbimə dolub.

Qədim illərdən bu günə qədər,
Kürdün mərdliyindən söz açmış bəşər.
Kürlərin tarixdə iki xidməti,
Bu xalqa gətirmiş böyük hörməti.
Biri ədalətdir, onlar yaratmış,
Zülmün zəncirini çox qırıb atmış.
O biri sərvətdir, sərvətlə inan,
Yaşayıb yaratmış dünyada insan.
Kürdün saxladığı saysız quzular,
Demışlər azalsa həyat pozular.

Qədim Amazonlar, qədim Şumerlər,
Göz açıb kürdləri atlı görüblər.

Nilin sahilindən ta Çinə qədər,
Abadlıq işləri görmüşdür kürdlər.
Kürdlərin tikdiyi qədim qalalar,
Axtarsan dünyanın hər yerində var.
Kürdün şəhərləri torpağın altıda,
Axtarsan taparsan çox dərin qatda.
Keçmişdən səs verən o sirli daşlar,
Kürdün adı ilə söhbətə başlar.

Bir ac Anna - Bani kitabəsini
Öyrən kainatı, yer kürəsini.
Kürdlər varisidir Lullubeylərin,
Qolda güclülərin, adda yeylərin.
Mesopotomiyanı - qədim şəhəri,
Məgər yaratmamış Kürdün hünəri?
Lullular, Kutilər, o mərd tayfalar,
Məgər kürd deyildi, niyə danırlar?
Miladdan üç min il əvvəl də bəli,
Yazılmış tarixə kürdün hünəri.
O zalım, o qəddar Naramsis şahı,
Kürdün zərbəsindən çox çəkmiş ahi.
Yunanlar uşaqdı kürdlər yanında,
Kürdün də qanı var Yunan qanında.
Böyük sərkərdələr çoxalsın deyər,
Yunanlar meyl etmiş kürdü sevməyə.
İsgəndər min kürdü seçib aparmış,
Gözəllər kürdlərdən toxum tutarmış.
Yunan gözəlləri deyirlər bir vaxt,
Hərdən kürdlərlə olublar xoşbəxt.
Qədim abxazların kürd babaları,
Qafqazda çox qurmuş sərt qalaları.
Əcəmi, yezidi kürdlər bir zaman,
Yayılb tutmuşdur dünyanı tamam.
Tarix xəlbirləmiş bu qədim xalqı,
Başqa xalq onun tək çətin qalardı.

Gəl danma tarixin həqiqətini,
Kim qurdu Şəddadi Kürd dövlətini?
Məhəmməd Ben Şəddad kürdü istəsən,
Qədim kitabları açıb görərsən.
Onlar düz iki yüz iyirmi üç il,
Hakimlik etdilər, bu asan deyil!
Gəncəni yenidən saldılar onlar.
Tarixdə əbədi qaldılar onlar.
Qurdular Gəncədə mərkəziyyəti,
Ucaldı bu yurdun şanı -şöhrəti.
Onlar gətirdilər Qafqazı cana,
Vergi də qoydular ilk Gürcüstana.
Yüksəkdə tutdular şeiri - sənəti,
Yaydılar dünyaya mədəniyyəti.
Dikbaşlıq eləmə, gəl dinlə bir az,
Bu yerdə naqqalıq əsla yaramaz.
O zaman yazırdı Qətran Təbrizi,
"Gəncə elm yuvası, şeir dənizi".

Ağılla, idrakla yaşayır Gəncə,
Cənnət bağçasına bənzəyir Gəncə".
İstəsən biləsən kürd hünərini,
Bəs edər görməyə Xudafərinini.
Şəddadilər tikdi verib varını,
Həm onu, həm Gəncə qapılarını.
Karvanlar bu yerə qızıl gətirmiş,
Gedəndə bu yerdən kitab götürmüş.
Qızılla bəzənmiş qədim kitablar,
Qazılsa, Gəncədən çoxlu tapılar.
Gəncəni dağıdan o zəlzələdən
Axı, nə qaldı ki, danışım nədən?
Bu dərdi çəkdiyə ağrıdı ürək,
Tapmadı bir həmdəm eylesin kömək.
Gəncənin şərəfi, şöhrəti o vaxt
Layiq görünürdü dünyaya paytaxt.
Yaxşı qarşılansın bu söhbət mənə,
Nizami kürd olub deyilə öncə.

Kürdlər tam alanda Qafqazı ələ,
Qafqazda erməni yoxidi hələ.
Qafqazın dağları kürdlərin olmuş,
Kürdlər bu yerlərdə çox qala qurmuş.
Ləzgilər soy kökün axtarsa əgər,
Görər ki, qohumdu qılıncla xəncər.
Qafqazın tarixin öyrənə bilsən,
Mənim dediyimi təsdiq edərsən.
Çeçenlər kürdlərdən törənib bir vaxt,
Onlar da mərdliklə olublar xoşbəxt.
Bir qoca çeçəndən get soruş bunu,
Sənə deyəcəkdir kürd olduğunu.
Kürdün kimliyini bilmək istəsən,
Gərək Zəngəzuru gəlib görəsən.
Tarixçi görsəydi Bisütun dağım,
Burdan başlayardı tarix yazmağın.
Misir ehramından bəzi cizgilər,
Ağ oğlan qəsrində aydın görünər.
Daşı daşlarla yox,dəmirle yonan,
Min hikmət yaratmış bu yerdə inan.
Zəfər bayrağını dağlara vuran,
Dağların üstündə qalalar quran.
Azadlıq yolunda çox qurban verən,
Bu xalq unudulur bilmirəm nədən?

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslamı çox ağır dardan!
Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sındırmış göy məşçidləri.
Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əyər.
Kəsərli qılınca, sürətli oxu,
Kürdlər çox işlədib, tarixdə onu.
Ağır döyüşlərdən zəfər bayrağın,
Kürdlər qaldırıblar, məhv olsun xain.
Xainlik olmasa, inan ki, kürdlər.
Qayada bağ salıb məhsul götürər.
Şərqi şahlarını kürdlər qorumuş,
Kürd olan sarayda sakitlik olmuş.
Qorxusuz yaşamış bəzən ölkələr,
Ordu başçıları olanda kürdlər.
Qədim hindliləri Xəzərdən qovan,
Kürd xanı deyilmi, kürdəxanıdan?
Namərd orduları qafqazda əzən,
Məgər kürd deyilmi, danırsan nədən?
Qıyıq gözlüləri, Tuğyan çayında,
Kürdlər məğlub etmiş bahar ayında.

O vaxtdan kəsilmiş şər q hücumları,
At ilə, it ilə cum ha cumları.
Türklər öyünməsin çox cövlan edib,
Dar gündə köməyə kürdlərə gedib.
Kürdün qılınca ilə dirçəlmiş Tatar,
Danılsa bu fakta dəlil tapılar.
Qədim Əhrəmilər döyüşdən əvvəl,
Kürdlərlə gülüşüb xeyir görüblər.

Xəzər sahilində Mərdi - Məkanı
Kürdlər salıbdılar. Bu məkan hanı?
Qılınca dünyasının qoç qəhrəmanı,
Bircə Koroğludur, gəl onu tanı.

Kürdlər nə yaradıb qoyub dünyada,
Çətindir hamısını götürmək yada.
Oxuyan olsaydı daş kitabları,
Günəş tək parlardı əqlin açarı.
Kürdün yapıncısı qədim zamandan,
Qorumuş insanı qardan - borandan.
Təsəvvür etdiyən ən qədim dünya,
Ən çox əylənmişdir kürd oyunuyla.
Kürdlərin getdiyi yallılar ki, var,
Böyük qayalarda əksi tapılar.
Qədim muğamları öyrənsən əgər,
Qəlbini maqnit tək hikmətə çəkər.
Bayatı, heyratı, şux diringələr.
Dinləsən bu gün də xoşuna gələr.

Kürdlərdən söz açan pirani demiş,
Kürdün qazandığın dostları yemiş.
Kürddə adət deyil var yığib qoymaq,
Kürdün yeməyidi bal ilə qaymaq.
Kürdün süfrəsində kabab yeyənlər,
Süfrədən duranda "əhsən" demışlər.
Kürd ilə dostluğu bacarsan əgər,
Sənə quzu kəsər ölənə qədər.
Kürdlə qonşu olsan, basma ayağın,
Dar gündə olacaq sənəni dayağın.
Baxıb görkəminə gəl sanma fağır,
Kürdün mənliliyi var, özündən ağır.
Kürdlərin tarixin nəzmə çəkəndə
Kürdlər qalmamışdı doğma vətəndə.
Kürdlər yadlar üçün ölümə getmiş,
Çox xalqı ölümdən Kürd xilas etmiş.
Bu xalqın tarixin tam yazsam əgər,
Ta tarix yazmaqdan xalqlar əl çəkər.
Çox sirri açmağa göstərsəm marağ,
Bil ki, söndürülər bu yanan çıraq.
Eloğlu, qoy qalsın bəzi söhbətlər,
Vaxt gələr, onlar da nəzmə çəkilər.
Vəfa, etibar, sədaqət hər nə var
Axtarsan hamısı kürddə tapılar.
Hər nədən söz açdım, mindən biridi,
Belə danışmaq da kürd hünəridi!

Əziz oxucu, hansı bir xalqın tarixini
ürəyimə yatacaq səviyyədə nəzmə
çəkmişəmsə, özümü mənən o xalqın
övladı saymışam. Mənim atam azər-
baycanlı, anam kürd qızıdır. Hər iki
xalq mənim üçün əzizdir.

**Atanı anadan ayırma, oğul,
Çəkilə zindanın birdir yarası.**

Zəngəzur qəzeti

HDP Projesi: Demokratik Türkiye mi, Özgür Kürdistan mı?

Sonra Sırrı Süreyya Önder'in, HDP'nin kuruluş amacının açıkladığı şu cümleyi anımsıyorum: "Kürtleri Kürt milliyetçiliğinden alıkoymak için HDP kuruldu."

Türkiye'nin Demokratikleşmesi mi, Kürdistan'ın Özgürleşmesi mi?

Türkiye'nin Demokratikleşmesi mi, Oturmuş, Beşikçi Hoca'nın "Devletlerarası Sömürge Kürdistan" adlı kitabını karıştırıyorum, telefonumun titremesiyle elim telefona uzanıyor ve Facebook'ta Silivri HDP ilçe teşkilatının sayfa önerisinin geldiğini fark ediyorum.

Parmaklarımla araladığım kitabı açıyorum tekrar ve Sarı Hocamızın Şubat 1990'da yayınladığı kitabından şu tespiti denk geliyorum:

Kürdistan'ın ve Kürt ulusunun siyasal statüsü:

- Sömürge bile olmayan bir ülke.
- Sömürge bile olmayan bir ulus.
- Kimliksiz bir ülke, kimliksiz bir ulus

Kitabı kapatıp arkama yaslanıyorum, derin kederler içindeki tarihimizi düşünmeden edemiyorum. O anda hafızamda sn.Beşikçi'nin başka bir tespiti beliriveriyor: "Sömürgeci olan, sömürüyü siyasal bakımdan kolaylaştırmak için sömürgeleştirdiği toplumda siyasal bir örgüt kurar. Bu örgüt (parti) kuşkusuz, tam anlamıyla ezen devletin ürünüdür."

Sonra Sırrı Süreyya Önder'in, HDP'nin kuruluş amacının açıkladığı şu cümleyi anımsıyorum: "Kürtleri Kürt milliyetçiliğinden alıkoymak için HDP kuruldu."

Ertuğrul Kürkçü'nün bir canlı yayın programında: "Biz HDP olarak Barzani'ye mesafeliyiz" açıklaması da yerini buluyor bu resimde.

Silivri'ye geri dönüyorum, bazı Kürt çevrelerinin uzun yıllar rehberliğini yapmış olan Yalçın Küçük karşısında.

Uzun yıllar önce ne demişti Yalçın ekselansları: "Kürtlerin gittikçe Barzani-ileştiklerini görebiliyordum, Barzani hareketi bağımsızlıkçı bir hareket, toprak kazanımına bağlı olan bir hareket. Ben Kürtleri Barzanileşmekten alıkoymdum, yoksa onlar da toprak talebinde bulunurlardı."

Öncelikle sorgulamamız gereken şudur: Türk sosyalistlerinin, ulusalcılarının Barzani hareketiyle alıp veremedikleri nedir? Türk ulusalcılarının Barzani'den veya başka bir deyişle bağımsızlıkçı Kürt hareketinden neden bu kadar rahatsız olduklarını elbet anlıyoruz. Peki, Türk sosyalistlerine ne oluyor? Sosyalizm, ulusların kendi kaderini tayin hakkını tanımıyor mu? Kendi kaderini tayin hakkı, devletleşme hakkını tanımak değil midir? O zaman bazı sosyalistlere ne oluyor? Neden iş, Kürdistan'ın bağımsızlığına gelince, Türk ulusalcılarla aynılaşıyorlar? Yoksa Kemalist güdülerinden bir türlü arınmıyorlar mı? Bunu da Kürtlere "halkların kardeşliği" diyerek mi yediyorlar?

Bu noktada Freire'nin ezen-ezilen ilişkisini değerlendirdiği çalışmasındaki şu bölüm zihnimin penceresinden giriveriyor içeri: En önemsedim tespiti, ezenlerin safından gelip ezilenle birlikte mücadele etmek isteyenlerin içinde bulunduğu çelişkili durumdur. Çünkü ezilenin tarafına geçen

ezen gruptan kişiler, çoğunlukla geldikleri ezen sınıfın psikolojisinden bütünüyle kopamadıkları için, kendilerini ezilenin rehberi gibi görmek isterler. Onlara özgürleşme yolunda kayıtsız şartsız yardım etmek yerine, ezilenlerin kendi olgun aklına ihtiyaç duyduklarına inanır ve adeta farklı bir şekilde kendisi için bir ayrıcalıklı üstün bir konum arar.

Kürt siyasi hareketinin hedefi kim olmalı?

Pazartesi günü, BDP'nin 2014 bütçesi

inçin sunduğu muhalefet şerhinde geçen "Kürdistan" ifadesi için mecliste kopan fırtınaları biliyoruz. "Barış süreci" denilen bir süreçte, BDP'nin içinde Kürdistan geçen bir raporu meclis başkanına sunmasıyla başlayan yumruklu kavga, ne denli hastalık derecesinde Kürt düşmanı olan sorunlu kişilerle uğraştığımızı bir kez daha kanıtladı.

Daha bölgenin adını duyunca alerjiye yakalanan bu insanlar, "sıradan" insanlar da değiller üstelik; halkın oylarıyla meclise girmiş vekillerden bahsediyoruz. Bir de bu partilere alternatif olarak yaratılmış olan, Türkiye'nin sol-sosyalist güçlerinden oluşan HDP oluşumu var.

Baştan söyleyeyim, Türkiye'de bu üç ırkçı partiye(Chp, Mhp, Akp) alternatif olacak; demokrasinin ve özgürlüklerin gelişimi için mücadele edecek bir partiden mutluluk duyarım. Türkiye'nin mecliste Kürdistan'ı duyduktan sonra sinir krizleri geçirenlerce yönetilmesinden, insan hak ve özgürlüklerine saygı duyan kişilerle yönetilmesi bütün bölge halklarının yararına. Fakat o parti, Kürtlerin devletleşme hakkını açıkça savunuyor ve Kürtlere "bazı Kürtleri" sevmemeleri gerektiğini salık vermiyorsa...

Ertuğrul Kürkçü ise buyuruyor: "Barzani ile mesafeli..." olacaklarmış. Daha önce Sebahat Tuncel de bir TV programında benzer bir yorum yapmıştı: "Barzani Amerikancı, bizimle ayrı tarafta olamaz." Konuşmasının devamında da Paris cinayetleri için şunları söylemişti:

"Paris cinayetine ilişkin ise durum çok kritik. Bu katliam hala çözülmedi. Çözüm sürecine yönelik bir katliamdı. Türkiye bu katliama yanıt vermiyorsa bu ciddi bir

surun. Türkiye'nin kendi yurttaşları Paris'in göbeğinde katlediliyor ve bunun açığa çıkılması için adım atmıyor. Bu ciddi bir sorun bu cinayet aydınlanmadığı sürece çözüm sürecinde ilerlemesi mümkün değil. Çünkü aynı zamanda süreci engellemek isteyenlerin yaptığı bir cinayet."

Görüldüğü üzere, Tuncel, "Amerikancı" olduğu için Barzani'ye karşı; ama Paris katliamını ve daha nice Kürt katliamlarını yapmış olan TC devletine yakın – ya da en azından yakın olmak istiyor. "Bu cinayeti

yıllarca bombalar yağdıran, Amerika değildir. Türk devletidir. Şu anda Kürtlerin anadillerinde tek bir okulları bile olmasının sebebi, Amerika ya da Obama değildir. Türk devletidir. Ki insan hakları, ifade özgürlüğü, çoğulculuk, hukukun üstünlüğü ve azınlık hakları gibi değerler konusunda batıdan öğreneceğimiz çok şey vardır. Kürt kimliğimizden kopmaksızın, yüzümüz hep batıya dönük olmalı ve batının demokratik değerlerini içselleştirmeye çalışmalıyız. Peki, Türkiye'den bu değerler konusunda ne öğrenebiliriz?

HDP'nin Kürt meselesinde öncü olma şansı nedir?

HDP'nin Türkiye devletini ve toplumunu Kürt meselesi konusunda dönüştürme gücü var mıdır? Türkiye'de sosyalist partilerin aldığı oy oranı % 1 civarındadır. HDP, bu oranı geçen bütün oylarını Kürt seçmene borçlu olacaktır. Türkiye'nin çok büyük çoğunluğu ise, bilindiği üzere, AKP, CHP ve MHP'ye oy vermektedir ve bu partilerin Kürt meselesindeki ırkçı tutumu bellidir.

Kürtlerin haklarına kavuşması için Türklerin onayına ve kabulüne gerek duydukları gibi bir yaklaşım ise Kürtleri Türklerle eşit görmeyen bir yaklaşımın tezahürüdür. Oysaki Kürtlerin doğuştan sahip olmaları gereken insan ve ulus haklarına kavuşması, hiçbir halkın onayına bağlı olmamalıdır. Sorunun özünü oluşturan da zaten Kürtlere bu eşitsiz ilişkinin dayatılmasıdır.

Kürtlerin özgürleşmesi, ancak Kürtler arasındaki bir uzlaşma ve birlikle sağlanır. Kürt hareketinin amacı da ne yazık ki 100 yıllık Kürt düşmanı önyargılarla beyinleri yıkanmış olan Türk halkını ikna değil; bölgede AKP'ye ve diğer Türkçü partilere oy veren Kürtlerin kazanılması olmalıdır.

Uygur ve Tibet halkları Çin'i, Filistin'deki siyasi partiler İsrail'i, Katalan halkı İspanya'yı, Çeçenya halkı Rusya'yı, İskoçya halkı İngiltere'yi demokratikleştirmeye çalışmıyor. Daha doğrusu, bu halkların özgürlük hareketlerinin veya hükümetlerinin söylemi "bize hükmeden devletleri demokratikleştireceğiz"den ibaret değil. Ki bu saydığım bütün halkların kendilerine ait özerk yönetimleri var. Etnik kimlikleri, bağlı oldukları ülkeler tarafından tanınıyor. Hepsinin anadilde eğitim ve sınırlı da olsa öz yönetim gibi ulusal hakları mevcut. Yine de bütün uluslarla eşit görülüp bağımsız olmak istiyorlar. "Ulus devletler dönemi bitti" diye Kürtlere akıl verenler, neden onlarca ulusun bağımsızlık mücadelesini görmüyor? Tüm bu sebeplerden ötürü, Kürtlerin esas amacı, "Türkiye'nin demokratikleşmesi" değil, "Kürdistan'ın özgürleşmesi" olmalıdır. Dünyadaki tüm ulusal hareketlerin hedefi de budur. Hiçbir ulusal hareket, işgalcisi demokratikleştirmeye çalışmaz. Bu yüzden binlerce evladını ölüme ya da cezaevine göndermez.

Bu düşüncelerle, ellerim tekrar telefona uzanıyor ve Silivri HDP sayfasının öneri teklifini iptal ediyorum

Mustafa ACAR

Kaynak: yuksekovahaber.com

Türkiye'de 130 bin köle var

Küresel Kölelik Endeksi'ne göre Türkiye'de 110 ila 130 bin arasında kişi köle durumunda. Dünyada ise 30 milyon insan köle koşullarında yaşıyor.

Her yıl dünyada kölelik koşullarında çalışanları belgeleyen Avustralya merkezli Walk Free Foundation'ın (WFF) Global Slavery Index 2013 Raporu açıklandı. Küresel Kölelik Endeksi'ne göre Türkiye'de 110 ila 130 bin arasında kişi köle durumunda. Dünyada ise 30 milyon insan köle koşullarında yaşıyor.

162 ülkedeki araştırmaları içeren kölelik endeksinin ilk sırasında bir Afrika

ülkesi olan Moritanya yer aldı. Moritanya'da kölelik babadan oğula geçiyor ve bu gelenek halen sürüyor. Araştırmaya göre Sayı olarak en fazla köle Hindistan'da bulunuyor. Bu ülkede halen 14 milyon kişinin köle statüsünde olduğu belirtiliyor.

Nüfusuna göre köle statüsündeki insanları karşılaştıran rapora göre Haiti ikinci, Pakistan ise üçüncü sırada yer aldı.

Listenin 90'ıncı sırasında yer alan Türkiye'de ise 110 ila 130 bin arasında kişi köle durumunda. Endekste zorla evlendirmeler, borçlandırmalar yoluyla bağlama ve insan ticareti mağdurları da kölelik statüsüne dahil edildi.

AMAÇ HÜKÜMETLERİ GİZLİ SUÇLAR KONUSUNDA UYARMAK

BDP tahliye bekliyor

BDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş, "Sadece vekillerin değil tüm seçilmişlerin tahliyesini bekliyoruz" dedi.

CHP İzmir Milletvekili Mustafa Balbay'a tahliye yolunu açan Anayasa Mahkemesi'nin gerekçeli kararı dün Resmi

talebini yineledi.

Tutuklu 5 vekil hakkında dün kadar sadece Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi savcısı Urfa Milletvekili İbrahim Ayhan ile ilgili mütalası hazırlayıp tahliye edilmesini talep etmişti. Diyarbakır 6. Ağır Ceza Mahkemesi ise mütalaa hazırlanması için öncelikle Anayasa Mahkemesi'nin gerekçeli kararının açıklanması gerektiğini belirtmişti. Kararın dün yayımlanması ardından başka bir gerekçesi kalmayan mahkemelerin başvuruya ilişkin kararını en geç Pazartesi gününe kadar açıklaması bekleniyor.

5 Nolu Ağır Ceza, tutuklu vekiller İbrahim Ayhan ve Gülser Yıldırım hakkında; 6 Nolu Ağır Ceza ise vekiller Faysal Sarıyıldız, Selma Irmak ve Kemal Aktaş ile ilgili başvuruyu karara bağlayacak.

Demirtaş: Mahkemeler

seri davransın

BDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş ve BDP Amed İl Eşbaşkanı tutuklu vekillerin son durumunu öğrenmek için dün Diyarbakır Baro Başkanı Tahir Elçi'yi ziyaret etti. Anayasa Mahkemesi'nin gerekçeli kararını açıklaması üzerine savcıların mütalaa hazırlığı yaptığını belirten Elçi, ardından mahkemelerden çıkacak kararı beklediklerini ifade etti. Görüşme sonrası DİHA'nın sorularını yanıtlayan Demirtaş, savcıların mütalaa hazırlamasını ve ilgili mahkemeye sunmasını beklediklerini ifade etti. Mahkemelerin daha seri davransın arzuladıklarını söyleyen Demirtaş, verilecek kararın sadece vekiller ile ilgili değil tüm siyasi tutsaklar içinde geçerli olmasını arzuladıklarını vurguladı.

Bilici: Ayrımcılık yapılıyor

Diyarbakır 5. ve 6. Ağır Ceza Mahkemeleri'nde bir haftadır tahliyeyle ilişkin beklentiye

cevap verilememesinin ciddi bir insan hakkı ihlali olduğunu dile getiren İHD Amed Şube Başkanı Raci Bilici, tutukluluğun gerekçesinin "fikir" ve "düşünce"den kaynaklandığını, bunun bile ciddi bir ihlal nedeni sayıldığını ifade etti. Mahkemelerin şu ana kadar iki farklı tablo çizerek ayrımcılığını gözler önüne serdiğini dile getiren Bilici, insan hakları savunucuları olarak tahliyeyle ilişkin talebin bir an önce hayata geçmesini ve tutuklu tüm siyasilerin salıverilmesini temenni ettiklerini kaydetti.

Kışanak cezaevinde görüştü

BDP Eşbaşkanı Gültan Kışanak ise tahliye kararı bekleyen tutuklu vekilleri cezaevinde ziyaret etti. Kışanak, Diyarbakır D Tipi Kapalı Cezaevi'nde milletvekilleri İbrahim Ayhan, Faysal Sarıyıldız ve Kemal Aktaş; D Tipi Cezaevi'nde ise Şırnak Milletvekili Selma Irmak ile görüştü. **AMED**

Anayasa Mahkemesi'nin gerekçeli kararı yayımlanmasına rağmen tutuklu vekiller ilgili tahliye talebine dün mesai bitimine kadar yanıt verilmedi.

Gazete'de yayımlandı. Diyarbakır Barosu avukatları gerekçeli kararı Diyarbakır 5. ve 6'ncı Ağır Ceza Mahkemeleri'ne sunarak vekillerin tahliye

Yüksekova'da gerilla mezarlarına karşı devlet güçlerince müdahaleler yapıldı. Daha önce başka yerlerde de gerilla mezarlıkları tahrip edilmişti. Aynı durum olmaması için Yüksekovalılar da tepki gösterdiler, gösteriler yaptılar. Bunlar olurken herhangi bir devlet yetkilisi çıkıp böyle bir şeyin olmadığını söylemedi, halkı rahatlatmadı. Kürdistan'da serhildanlar ve protestolar hep yapıyordu. Devlet sınırımı dünyada en fazla gaz bombaları kullanma rekorlarını kırdı. Kendi halkına demokratik gösteriler ve hak arama hakkını tanıma yerine onları dağıtmayı ve örgütlü yapılarını ezmeyi esas aldı. Binlerce insan tutuklandı, yaralandı ve ölümler yaşandı. Türk basını ve yönetim kademeleri her zaman olduğu gibi şiddet uygulayan ve yasakları dayatan yetkilileri ve valileri eleştirmede. Hükümetin politikalarını sorgulamadı.

İnsanlar yaralandığında veya öldürüldüklerinde genelde valiler göstericileri, halkı ve siyasi muhalefeti suçladılar, devlet güçlerini savundular. Halktan kopuk, ona yabancılaşmış, tamamen sömürgeci güçleri temsil eden valiler oldular. Karşımızda soğuk ve devletin halkı öldürme ve horgörme hakkı olduğuna inanmış valiler, yöneticiler çıktı. Bu, Kürtler

Sivil halka karşı silah kullanarak 'süreç' korunamaz!

sözkonusu olduğunda Türk basını tarafından da normal görüldü ve suçları örtbas edildi.

Türkiye'de Kürtlerin öldürülmeleri, kara propagandaya hedef olmaları ve tutuklanmaları, hukukun ayaklar altına alınması yöneticileri, basını rahatsız etmedi. Üstelik Fethullahçı ve hükümet yandaşı basın tarafından saldırı, şiddet ve karalama kampanyaları ortaklaşa yürütüldü. En son Yüksekova'da kitleye karşı silah kullanıldı ve M.Reşit İşbilir ile Veysi İşbilir katledildi. Yaralanan Bimal Topçu da kurtarılamadı ve yaşamını yitirdi. Aylardır kırsal kesimde çatışmalar durmuştu ve kimse yaşamını yitirmemişti. Süren görüşmeler ve ateşkesi bu açıdan birçok kesim olumlu buluyor ve ölümsüzlük halinin sürmesini istiyorlardı. Ancak dağlarda ölüm ve çatışma haberlerinin gelmediği bir ortamda şehirlerde kitlelere karşı silah kullanılıyor ve üç değerli insan, genç yaşlarında yaşamlarından oluyorlardı.

Ölen Kürtler olduğu için hemen devlet görevlilerinin bildiğimiz savunma refleksleri harekete geçti. Sömürge valisi olan şahıs hemen silah kullananları masum gösterdi, polisin elinde işlerine gelen

görüntüleri medyaya servis etmeye başladılar. Medya da bunları sorgulamadan hemen

sunmaya başladı. Sonunda ne bir soruşturma ne de ölümler için bir özür dileme gündeme gelmedi. Yapılan cenaze törenlerine ise yine kuvvet yığılması ve müdahale gibi rutin işlemler devam etti.

İnsanlar öldürüldüğünde başbakan güvenlik güçlerini savunmaktan geri durmadı. Ancak asker kişiler yol kontrolünde götürülünce bırakılmalarını istemiş ve barış sürecinin boşa çıkarılmasına izin vermeyeceklerini söylemiştir. Aynı hassasiyeti Yüksekova'da insanlar öldürüldüğünde söyleşeydi, sorumlular

hakkında soruşturma açsaydı daha inandırıcı olurdu. O da devletleştigi için ilk tepkisi

devlet yetkililerini korumak oluyor. Devlet yetkililerini kime karşı koruyor? Vatandaşım dediği, kardeşim dediği Kürtlere karşı. Bu durumda barış ve kardeşlik söylemi ne kadar inandırıcı olabilir? Sayın Öcalan bu katliamlardan sonra provokasyonlara karşı duyarlı olunmasını söyledi. Ciddi uyarılarda bulundu. Devlet içinde barış ve demokrasiye karşı olan farklı odaklara dikkat çekti. Bunların tümüyle bertaraf edilmediğini ve etkili olabileceklerini belirtti. Bunları etkisiz hale getirmenin yegane yolunun demokratik ilkeyi işletmek olduğunu vurguladı.

Erdoğan ve hükümetinin güvende olmasının da yegane yolu demokrasiyi geliştirmekten geçtiği açık. Demokrasi ve açıklık ilkesi işletilirse karanlık odaklar etkisizleşir. Halk ne kadar işin içine çekilirse anti demokratik güçler o kadar güç kaybeder. Hükümetin kendi geleceği ve güvende olması için olmazsa olmaz kabilinde demokratikleşmeye ihtiyacı vardır. Yoksa komplolar, darbe girişimleri ve provokasyonların önü alınmaz. Seçimler ve oy almakla her şey çözülmüyor. Adnan Menderes ve Turgut Özal da seçimle gelmişlerdi. Ancak etkisizleştirildiler ve tasfiye edildiler. Bugünkü Türkiye o günden farklı denilebilir. Doğru, koşullar aynı değil ama Kürt sorunu gibi yüzyıllık tarihi bir sorun hala çözülemedi. İstikrarsızlık ve çatışmalar için hala güçlü bir zemin var. Ortadoğu kaynıyor. ABD, İsrail ve Avrupa, İran gibi güçlerin bölgeye müdahalesi sürüyor.

Bu ortamda Kürt tarafının da dikkatli olması ve önlemlerini alması çok önemlidir. Silahlı güçlerin çatışmadığı bir dönemde çatışmalara ve provokasyonlara ortam sunacak tutumlardan sakınılmalıdır.

YENİ ÖZGÜR POLİTİKA

Güney Kürdistan ile Türkiye arasında döşenen yeni petrol boru hattı üzerinden petrol aktarımına başlandığı bildirildi. Konuya ilişkin resmi bir açıklama henüz yapılmadı. Federal Kürdistan Bölgesi medyasına göre petrol akışı başladı. Yetkililerden bu bilgiyi doğrulayan ya da yalanlayan herhangi bir açıklama henüz gelmedi. Ancak Kürt Hükümeti Sözcüsü Sefin Dizayî, Cuma günü yaptığı açıklamalarda, "Öyle görünüyor ki birkaç hafta içerisinde, yani yılbaşında petrol göndermeye başlayacağız" demişti. Sefin Dizayî, petrol ihracatının başlamasının teknik nedenlere bağlı olduğunu söyledi.

Teknik çalışmalar sona erdikten sonra ihracatın başlayacağını belirten Dizayî, Kürdistan Bölgesi'nin yaklaşık

Güney Kürdistan'dan Türkiye'ye petrol ihracatı başladı!

1,5 yıldır petrol ihracatı için hazırlıkları yaptığını, bunun için gerekli diplomatik çalışmaları titizlikle yürüttüğünü ifade etti. Bu arada Güney Kürdistan ile Türkiye arasındaki petrol anlaşmasını da resmen kabul eden Dizayî "Anlaşma imzalanmıştır ve her iki taraf açısından geçerlidir" dedi, Petrol Anlaşması Neçirvan Barzani'n son Türkiye ziyaretinde gündeme gelmiş ve geniş tartışmalara yol açmıştı.

Türkiye'ye yönelik petrol ihracatının Tak Tak petrol sahasından, Türkiye sınırına kadar uzanarak burada Kerkük-Yumurtalık boru hattına bağlanan yeni

boru hattından sağlanması bekleniyor.

Yapımına 2012 yılında başlanan ve bunun için 400 milyon harcanan Hewler-Türkiye petrol boru hattı Kürdistan'ın ilk transit boru hattı olma özelliğini taşıyor.

İlk olarak günde 150 bin varil kapasiteyle çalışacağı belirtilen hattın daha sonra bir milyon varil kapasiteye çıkarılması bekleniyor. Hattın uzunluğu 250 kilometre. Bu hattı bölgede faaliyet gösteren uluslararası şirketler de kullanmayı

düşünüyor. Boru hat üzerinden Güney Kürdistan enerji kaynakları, Türkiye'ye ve uluslararası pazarlara doğrudan ihraç edilecek. (ANF)

Антисирийский проект

В США заговорили о создании курдского государства на территории Сирии

Одновременно с развитием вооруженного конфликта в Сирии происходит реализация еще одного геополитического сценария - создание «Великого Курдистана». Этот проект, который когда-то был мечтой небольшой группы фанатиков, постепенно воплощается в жизнь.

Первым успешным опытом, реализованным в 2005 г. при поддержке Вашингтона, можно назвать создание региональной курдской администрации в Ираке. (Заметим, что курды здесь были надежными союзниками США в войне против режима Саддама Хусейна, хотя ранее Запад закрывал глаза на репрессии против них, включая применение химического оружия.) Фактически это стал независимый от центральной власти регион, лидеры которого уповают на распад Ирака и провозглашение суверенитета. Успех иракского Курдистана дал основания курдам из других стран говорить как о необходимости собственной автономии, так и о создании в дальнейшем единого государства.

Для чего курдам необходимо отторгнуть часть Сирии, Турции и Ирана. В Сирии, по всей видимости, этот процесс уже начался. По крайней мере, если ранее северо-восток страны позиционировался просто как курдская зона, то в октябрь-ноябре ее стали рассматривать не иначе как будущий аналог иракского Курдистана. В августе с.г. курды уже объявили о создании автономной зоны в Северной Сирии под названием Rojava. На курдском языке это означает «Запад», и курды рассматривают этот регион не иначе как западную часть Курдистана (раньше этот регион носил название al-Jazeera).

12 ноября было объявлено о создании переходного правительства, процессом формирования которого занимается Народный совет Западного Курдистана. Этому предшествовал визит курдской делегации в США, где на конференции «The Kurdish Role in the New Middle East», прошедшей в Вашингтоне, было объявлено о необходимости создания Курд-

ского национального государства на территории Сирии. Курды заявили о поддержке их со стороны политического истеблишмента США. Мотивы понятны: с помощью курдов можно будет построить новый плацдарм для распространения влияния. Тем более, что у США уже есть опыт создания «демократического» Косово. Стратегически появление нового марионеточного государства даст США ряд преимуществ. Курдистан окажется в самом центре региона, откуда будет удобно контролировать все направления - от Кавказа на севере до Персидского залива на юге.

В США в последние годы за

тема давно стала «головной болью». Партия мира и демократии, которая является умеренным политическим крылом известной Рабочей партии Курдистана, тесно сотрудничает с Белым домом по данному проекту. Гюльтен Кишанак, являющаяся сопредседателем ПМД, неоднократно посещала Штаты и заявлял, что там очень хорошо понимают курдский вопрос. А Селлахаттин Демирташ, еще один партийный лидер, открыто призывал США играть более важную роль в этом вопросе.

В октябре делегация сирийских курдов посетила Турцию, где встретилась с министром иностранных дел Турции Ахме-

том Давутоглу, а также посетили посольства США и Германии. Было четко заявлено о намерении создать автономию в Северной Сирии по типу курдской региональной администрации в Северном Ираке.

В самой Турции тоже ожидаются серьезные перемены. Во время поездки на юго-восток страны 17 ноября премьер-министр Турции Реджеп Эрдоган во время выступления впервые произнес слово «Курдистан». Многие отметили этот факт как серьезный сдвиг во внутренней политике по курдскому вопросу. Проект курдской автономии на юго-востоке страны, который долгое время лежал под сукном, похоже, получил движение.

Для Эрдогана это важный проект. В Турции примерно 18% граждан — курды. Это значи-

тельный политический потен-

циал, особенно накануне президентских выборов в 2014 г. Впрочем, турецкие националисты не одобрили такое высказывание своего премьера, обвинив его в потакании сепаратистским настроениям, из-за чего Эрдоган вынужден был оправдываться. Однако, как говорится, процесс пошел...

Кроме военно-стратегического значения проекта «Курдистан» очевидна и его связь с природными ресурсами.

Лидер Рабочей партии Турции Догу Перинчек, находящийся в тюремном заключении, в одной из своих публикаций отмечал, что сегодняшняя конфронтация на Ближнем Востоке напрямую связана с созданием «курдского коридора».

Если сказать коротко, то его геополитическую суть можно выразить формулой: нефть + хлеб + выход к морю. Основные силы, которые стоят за этим проектом - США и Израиль.

Для иракского же Курдистана Масуда Барзани создание такого коридора является жизненно важным приоритетом: без выхода к морю нынешняя автономия останется зажатой между шиитским Ираном и арабским Ираком.

Однако создание Курдистана возрождает не только старые противоречия, но и создает новые конфликты, связанные с этническими противоречиями, природными ресурсами и политическими интригами. Показательно, что Курдский национальный совет не поддержал инициативу Народного совета Западного Курдистана Ширзада Изиди. Ситуация с Rojava-al-Jazeera чревата эскалацией этноконфликтов. Кроме курдов там проживают и другие народности, в частности ассирийцы, которые первыми и поставили вопрос: а есть ли место для нас в этом проекте?

В ассирийской прессе также прошла информация о том, что город Камишли на северо-востоке Сирии был создан после того, как в 1915 г. курды и турки учинили резню местного, ассирийского, населения. В XX веке здесь был центр ассирийской культуры. При этом демографический баланс говорит не в пользу курдов: их там 40% населения. Но так как они имеют финансовую поддержку извне и вооруженное ополчение, а у остальных всего этого нет, то часто остаются в выиг-

рыше.

За сирийских курдов идет внутренняя политическая борьба между Масудом Барзани и Абдаллой Оджаланом.

Региональный фактор тоже играет здесь не последнюю роль: некоторые районы Сирии весьма привлекательны для обоих курдских лидеров по причине наличия природных ресурсов.

Возле поселка Рмелан неподалеку от Камишли на северо-востоке находятся залежи нефти. Поскольку террористическая организация Аль-Нусра тоже заинтересована в этом участке, то борьба обещает быть тяжелой.

Усилилась критика курдов и в отношении Ирана. Если ранее сторонники создания курдского государства высказывали сожаление, что иранские курды являются марксистами и не приняли идеи «арабской весны», то в последнее время заметна активность на иранском направлении с разных сторон. Глава партии Свободной жизни Курдистана (территориально находится в Германии) Абдул Рахман Хаджихамади заявил недавно европейским СМИ, что после избрания президентом Ирана Рухани репрессии только возросли. Эта структура, именуемая себя партией, вела вооруженную подрывную деятельность против Исламской Республики Иран. И хотя в 2011 г. было достигнуто мирное соглашение, конфликт может вспыхнуть вновь. На курдских медиа-ресурсах критикуют руководство Ирана по длинному ряду вопросов: за ядерную программу, смягчение санкций и даже за угрозы в отношении Израиля. Очевидно, что в этой игре есть и внешние игроки. О создании нового государства на Ближнем Востоке говорить еще не приходится, однако сигналы о начале реализации такого проекта уже вполне реальны.

Как отметила недавно эксперт РИСИ Анна Глазова, «вне зависимости от возможных сценариев развития событий, можно констатировать, что курды постепенно превращаются в «третью силу», которая будет оказывать влияние не только на будущее устройство Сирии, но и на политическую ситуацию на всем Ближнем Востоке».

Леонид Савин
Источник: stoletie.ru.

Представительство ювелирной компании «Голдсмит» в Эрбиле сообщает о растущем спросе на ювелирные изделия со стороны местных женщин, которые интересуются даже золотой обувью. Не отстают и клиенты-мужчины, которые хотят покрыть золотом кинжалы, пистолеты или даже автоматы Калашникова. Об

«Золотая лихорадка» в Курдистане: золотые туфли, золотые кинжалы и золотые автоматы Калашникова

этом пишет «Ruadw». В Курдистане растет экономическое благополучие, порождая изобилие золотых рынков. Как показывает статистика, за последние 10 месяцев в Курдистан было импортировано около 96 тонн золота: более 58 тонн в Сулейманию, почти 39 тонн в Эрбиле и около 1,7 тонн в Дохук. Часть импорта также идет на иракские рынки за пределами Курдистана. Общая стоимость ввезенного за 10-месячный период золота равняется \$ 10 млрд. Между тем, экономисты предупреждают, что золото является и основным источником оттока капитала из Курдистана. Недавнее падение цен на золото способствовало росту спроса на более сложные

ювелирные изделия, говорят ювелиры. «Сейчас мы делаем ценные ожерелья, которые весят от 139 до 278 граммов», рассказывает ювелир из Эрбиля, Баяр Акрам. «Мы также продаем браслеты, которые стоят \$ 4500». «Существует большой спрос на очень широкие ожерелья», говорит он. «Мы импортируем их из Индии, потому что они слишком сложные, чтобы делать их на месте, и они стоят около \$ 10000. Существует также спрос на специальные ожерелья из известных мест, таких как Гобарак, и золотые пояса для женщин, которые стоят дороже \$ 10000 каждый. В последнее время появился огромный спрос на золотую женскую обувь (пара стоит около \$

18 500)». Законы исламского шариата не позволяют мужчинам носить золото, но ювелиры говорят, это не помешало мужчинам создать свою собственную тенденцию.

«Некоторые из господ приносят свои пистолеты, кинжалы или автоматы Калашникова, и просят позолотить их», говорит Акрам. Стоимость такой работы от \$ 1000 до \$ 40000 долларов. Большая часть спроса на такие работы касается кинжалов. Ювелиры утверждают, что, вместо того, чтобы помочь бизнесу, падение цен на золото и растущий спрос приносят убытки. Они жалуются, что в настоящее время существует так много золотых магазинов, что предприятия зачастую не в

состоянии конкурировать, а некоторые обанкротились. Бакир Азиз, директор офиса контроля качества ювелирных изделий, сообщил «Ruadw», что за последние 10 месяцев 110 ювелиров получили лицензии: 60 в Эрбиле, 28 в Сулеймании, и 22 в Дохуке. Экономист Вишияр Маруф говорит, что вложение капитала в золото означает, что деньги, которые могли бы быть инвестированы в получение дохода и создание рабочих мест, замораживаются. Он утверждает, что «золотая» тенденция указывает на отсутствие доверия населения к местной экономике, и означает, что капитал Курдистана перетекает на рынки стран, где было куплено золото.

«Если цена на золото продолжит падать, мы много потеряем», предупреждает он. **kurdistan.ru**

Женские отряды в Курдской армии освобождения

Курды – самая крупная часть сирийского Курдистана (север и северо-восток страны), в том числе крупные северо-восточные месторождения нефти. Выступая как против президента страны Башара

правительства (и от исламистов). Фактически сегодня эта территория – независимое государство. В июле 2013 года эту территорию покинула сирийская армия.

цин и 40% мужчин. Остальные 20% набираются без оглядки на пол. В отряды народной самообороны (милицию) женщины принимаются наравне с мужчинами. Но с точки зрения

мент были избраны 34 женщины. Правящая Демократическая партия Курдистана (ДПК), возглавляемая президентом автономного региона Масудом Барзани, получила почти 38%.

стана. Активные карательные операции турецкой и иракской армий выбили значительную часть курдских бойцов. Их место заняли женщины – сейчас они составляют 30-40% курдских партизан.

В мире насчитывается 30-35 млн. курдов. Самая значительная их часть проживает в Турции – до 15 млн., ещё 7-8 млн. – в Иране. Власти этих государств избегают переписи населения, чтобы избежать усиления этнической обособленности (поэтому численность курдов в этих странах – оценочная). В Сирии их насчитывается около 2 млн., причем 800 тысяч из них не имеют гражданства и обречены на нелегальное существование (это в основном беженцы от карательных операций турецких войск). В Ираке региональное правительство Курдистана приводит официальные цифры в 5,3 млн. человек. Небольшие общины курдов есть в Армении, Грузии, Израиле и Иордании. Большая община курдов в Европе. Данные Совета Европы таковы: 800 тысяч в Германии (по большей части это выходцы из Сирии и Турции), 100 тысяч в Швеции (из Ирана и Ирака), 90 тысяч в Англии (из Ирака) и 120 тысяч во Франции (преимущественно из Турции).

Активная фаза войны курдов за создание своего государства идёт с 1960-х – в основном в Турции, когда политическое крыло движения заняла Курдская рабочая партия. Эта партия кроме национализма провозглашает борьбу за социализм, причём этакого сталинистского плана. Фактически это самая крупная сталинистская партия в мире (до 300 тысяч человек). От её рук погибли до 50 тысяч турок, самих курдов за время тридцатилетних боёв погибло более 150 тысяч (включая мирное население).

Сегодня серьёзное идеологическое оформление произошло и среди сирийских курдов. Курдская оппозиция сейчас возглавляется «Демократическим союзом» (PYD), левой партией, образованной как ответвление турецкой Рабочей партии Курдистана в 2003 году. Это тоже сталинистская партия. Осенью текущего года PYD контролировали большую

Асада, так и против оппозиции, курды стали третьей стороной в сирийском конфликте.

Сами курды называют этот регион Западным Курдистаном. Эти богатые нефтью земли. Этот факт являлся одним из главных мотивов притеснений курдов со стороны Дамаска. Еще до прихода к власти партии БААС в 1962

Партия PYD скопировала систему раннего СССР – Советы как основу правления. Только там они называются «Народные дома». К примеру, в Эль-Камышлы, нынешней столице Западного Курдистана, таких «Народных домов» 15, т.е. приблизительно один совет на 6000 человек. «Народные дома», в свою очередь, избрали Народный Совет Западного Курдистана. Также были сформированы вооруженные курдские Отряды народной самообороны – фактически народная милиция.

Интересно, что зарплату бюджетникам Западном Курдистане продолжает выплачивать Дамаск, а также он финансирует медицину и образованию. Это плата Асада за важную услугу курдов – они взяли под контроль сирийско-турецкую

западного человека были и репрессии: около 10% курдов были изгнаны из сирийского Курдистана в Ирак (многие уехали и в Европу), так они являлись приверженцами местной либеральной партии (близкой к Курдскому национальному совету). В вину им ставился не только либерализм, но и ориентация их лиде-

К 2020 году, как пообещал Барзани, квота для женщин в парламенте составит уже 40% (это 44 места).

Эти примеры хороши тем, что разбивают миф, будто исламские страны органически не способны ни к светскости, ни к демократии (правда, мусульмане среди курдов составляют только 75%, остальные – христиане, алавиты, зороастрийцы и т.д.). Несмотря на левизну, курдские власти в Ираке и Сирии не устраивают гонения на верующих.

Курдские женщины получили равноправие и в армии. В Сирии и Ираке их в составе вооруженных сил (народной милиции) около 20%, а в партизанских отрядах в турецком Курдистане – до 30%. Последний факт объясняется тем, что за долгие годы борьбы с турецким правительством значительная часть мужчин-боевиков была убита, и их место пришлось занять женщинам. Кроме того, в турецком Курдистане где нет не только социализма, как у их собратьев в Ираке и Сирии, но и зачатков демократии, поступление в партизанский отряд автоматически уравнивает женщину в правах с мужчиной.

Симптоматично, что в числе главных праздников в турецком Курдистане (наряду, к примеру, с 1 мая) – День Зилан. Зилан (Зейнаб Кинаджи) прославилась среди курдов тем, что сама смогла организовать теракт, переодевшись беременной и получив доступ к месту расположения участников турецкой военной церемонии. В результате смертница смогла помимо себя уничтожить 8 турецких военных и ранить еще 29 человек. «Самоотверженность простой рабочей смертницы является для курдов примером высшей национальной доблести. Зилан стала символом свободы для курдского народа и курдских женщин», – гласит обоснование праздника.

Английский фотограф Анастасия Тейлор сняла жизнь женщин в курдских вооруженных отрядах, расположенных в Турции, а фотограф Колин Делфос – в Иране и Ираке:

mosmonitor.ru
Павел Пряников

году, во время переписи населения в провинции Аль-Джазира (той самой богатой нефтью северо-восточной части Сирии. Нынешнее название – Хасеке) около 20% курдов было лишено гражданства. Сирийскими властями проводилась активная политика арабизации. Однако в ходе гражданской войны в Сирии курды не стали на сторону исламистов. Причиной тому была поддержка сирийской оппозиции Турцией – заклятым врагом курдского национального движения. Асад оценил верность курдов и пошел им навстречу – он выполнил часть прежних требований курдов, среди которых главное – предоставление им автономии. Также были выпущены из тюрьмы 48 активистов PYD, а сотням тысяч курдов возвращено сирийское гражданство.

7 октября 2011 года был убит видный курдский политический деятель PYD Машал Таммо. Курдские политические силы обвинили в этом Дамаск. Официальные сирийские СМИ возложили вину на оппозицию «Рабочая партия Курдистана» обвинила в убийстве Турцию. В общем, ясности о заказчиках убийства Таммо нет и сегодня. Но его смерть послужила хорошим поводом для обособления сирийского Курдистана от центрального

границу (ранее контролируемую только турецкими пограничниками), чем отрезали исламистских оппозиционеров от поступающих из Турции материальной поддержки и боевиков. С введением социализма в Западном Курдистане

тут происходят важные и показательные процессы для всего Ближнего и Среднего Востока. PYD хорошо показала, как можно проводить светскую политику и модернизацию в исламском мире.

Так, курдские сталинисты организуют молодежные центры, женские организации, профсоюзы, школы. Особо интересна и важна для Ближнего Востока политика по эмансипации женщин. Все органы власти (включая Советы – «Народные Дома») набирают в свой состав 40% жен-

ров на США.

Относительно светский (а для мусульманского мира – сверхсветский) режим был введен и в Иракском Курдистане, тоже фактически получившем независимость от центрального правительства (в данном

случае от Багдада). Правящая там Демократическая партия Курдистана (ДПК) уже не сталинистская, но тоже левая, хоть и умеренно – своим идеалом они видят социал-демократические партии Европы. О демократизме иракского Курдистана можно судить хотя бы по системе выборов в его парламент. 111 мест в парламенте распределились следующим образом: 11 – квоты для меньшинств, выделенные туркменам (5 мандатов), ассирийцам (5) и армянам (1). Также в режиме квот в парла-

ДИПЛОМАТ

№ 44 (243) 16-22 декабря 2013 ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

ПОСЛЕДНЯЯ
страница

РПК и КСК поддерживают инициативу по примирению сирийских курдов

КСК, "Союз сообществ Курдистана", зонтичная организация всех групп "Рабочей партии

Курдистана" Барзани, выступила против одностороннего временного правительства, учреж-

Курдистана" (РПК), поддержал последнюю попытку Эрбиля примирить два конкурирующих курдских совета Сирии. "Мы даем полную поддержку встрече, которая запланирована в Эрбиле," говорится в заявлении КСК, которое цитирует "Rudaw". Посредничеством между "Курдским национальным Советом" (KNC) и "Партией Демократического Союза" (PYD), которая по праву считается сирийским крылом РПК, в настоящее время заняты два старших курдских политика из Турции: депутат от Диярбакыра, Лейла Зана, и мэр Диярбакыра, Осман Байдемир.

Оба в настоящее время находятся в Эрбиле для дальнейших дискуссий в предстоящей встрече лидера PYD, Салиха Муслима, и президента Курдистана, Масуда Барзани, который предупредил, что это будет его последним усилием примирить два совета.

KNC, курдская сирийская оппозиция, которая опирается на "Демократическую партию

денного PYD в прошлом месяце в курдских районах Сирии (курдское название которой - Рожав). "Встреча с г-ном Масудом Барзани создаст очень важные результаты для революции Рожав. Революция получит больше силы", говорится в заявлении КСК.

По данным источников "Rudaw", Барзани заявил, что это будет его последним усилием по сведению KNC и PYD. Он предупредил, что если это не удастся, KNC разорвет все связи с PYD, а "Курдский Верховный Комитет" (KSC), единый фронт всех сирийских курдских партий, будет распущен. KSC был создан в июне 2012 года, при посредничестве Барзани, в Эрбиле. Его целью было объединение сирийских курдских партий для совместного и мирного управления курдскими районами Сирии, но план потерпел неудачу из-за односторонних действий PYD. Отношения PYD и Эрбиля испортились в конце октября, когда Региональное

правительство Курдистана (КРГ) отказало во въезде лидеру PYD, после того как он побывал в Рожаве, чтобы присутствовать на похоронах убитого "Аль-Каидой" сына, и резко высказался в адрес правительства Курдистана. В заявлении КСК подчеркивается важность единого курдского голоса на предстоящей встрече "Женева-II", которая пройдет 22 января, и в которой, как ожидается, примут участие 30 стран и главы сирийской оппозиции.

"Общий подход "Курдского Верховного Комитета" к режиму и оппозиционным силам, его общее отношение к Женеве II, и его поддержка временного управления будут играть важную роль в урегулировании курдского вопроса и демократизации Сирии", говорится в заявлении КСК. "Мы призываем все курдские политические силы, в частности, политические силы в Рожаве, действовать ответственно в этот исторический период и жить в соответствии с ожиданиями курдского народа". Согласно заявлению, РПК и ДПК находятся в контакте с целью координации этих усилий. "В результате контактов и встреч между РПК и ДПК, была обеспечена встреча обеих сторон Рожавы и возрождение Курдского Верховного Комитета", говорится в нем. Встреча на высоком уровне, как ожидается, пройдет в Эрбиле в ближайшие дни, при участии Барзани, Муслима и других лидеров сирийских курдских партий.

На фото: Курдский турецкий депутат Лейла Зана с президентом Курдистана Масудом Барзани в Эрбиле.

Нечирван Барзани: Багдад вредит имиджу региона Курдистан

Глава Регионального правительства Курдистана (КРГ), Нечирван Барзани, заявил в пятницу, что курдский регион в настоящее время подвергается притеснениям со стороны Багдада, в том числе в виде запрета посадки частных самолетов в Международном аэропорту Эрбиля. "С конца ноября иракское правительство в Багдаде приостановило VIP полеты из Турции в Курдистан", говорится в заявлении генерального директора аэропорта Эрбиля, Талара Файяка, которого цитирует агентство "Shafaq News". Согласно сообщению Багдада, полеты были остановлены "до дальнейшего уведомления". Запрет Ирака не коснулся обычных международных и внутренних рейсов. А запрет на посадку частных самолетов относится только к рейсам из Турции. Как заявил Барзани в телевизионном интервью, "Региональный Курдистан в настоящее время тяготеет Багдадом. Последним из этих неудобств был запрет на посадки частных самолетов в аэропорту Эрбиля, что сказалось на неверном изображении имиджа региона".

Курдистан потратил на сирийских беженцев 70 миллионов долларов

В среду Региональное правительство Курдистана (КРГ) объявило, что из бюджета Курдистана было выплачено более \$ 70 млн. для поддержки и размещения более 240 000 сирийских беженцев в лагерях региона. Заместитель председателя Департамента внешних связей КРГ, Диндар Зибари, принял участие в заседании, которое прошло во вторник в штаб-квартире Верховного комиссара ООН по делам беженцев - УВКБ

ООН - в Женеве (Швейцария), чтобы обсудить сирийский кризис и его последствия, особенно ситуацию сирийских беженцев в Курдистане. Об этом сообщает "Shafaq News". В совещании приняли участие Постоянный представитель правительства Ирака при ООН, Мохаммад Сабир Исмаил, послы соседних с Сирией стран, а также Египта. Зибари указал на необходимость того, чтобы международное сообщество обратило внимание на сирийских беженцев в Курдистане, численность которых достигла 240 000 человек, что составляет 97% от общего количества сирийских беженцев в Ираке. Он добавил, что КРГ построило для беженцев семь постоянных лагерей в дополнение к нескольким мобильным лагерям, а Эрбиль потратил более \$ 70 млн из своего бюджета на размещение и обслуживание беженцев. Зибари призвал ООН и стран-доноров принять во внимание, что регион не получил необходимых средств для поддержки и помощи беженцам, которые вступили на его территорию, подтвердив, что регион срочно нуждается в этих средствах, чтобы поддержать ограниченный бюджет, выделенный для беженцев. Представитель КРГ потребовал международной поддержки и помощи в управлении лагерями и открытии новых лагерей для беженцев, а также открытия гуманитарных коридоров для удовлетворения основных потребностей на сирийской стороне. В завершении встречи были составлены несколько рекомендаций, наиболее важной из которых является необходимость координации и эффективного сотрудничества между Курдистаном и международными организациями для помощи беженцам. Собравшиеся также подчеркнули важность участия Курдистана в соответствующих международных совещаниях.

kurdistan.ru

Курдистан начал экспорт нефти в Турцию

Представитель правительства Курдистана сообщил "Rudaw", что в пятницу, 13 декабря, Курдистан начал экспорт нефти и газа в Турцию на основе соглашения, подписанного между Анкарой и Эрбилем в прошлом месяце.

В соответствии с заявлением чиновника, 50 процентов экспорта закупается Турцией, а остальные 50 процентов будут отправлены на мировой рынок.

В прошлом месяце во время официального визита в Турцию премьер-министр Курдистана Нечирван Барзани подписал соглашение с правительством Турции, которое позволило нефти Курдистана выйти на

мировой рынок через порт Джейхан на Средиземном море.

Курдские чиновники ожидают, что объем экспорта нефти по новому трубопроводу к концу 2014 года достигнет 400000 баррелей нефти в день.

Багдад выразил озабоченность по поводу соглашения

Эрбиля и Анкары, заявив, что только центральное правительство Ирака имеет право экспортировать нефть страны.

Тем не менее, на нефте-газовой конференции в Эрбиле, прошедшей в начале этого месяца, премьер-министр Барзани заявил: "Наша сделка является большой победой для Ирака и Курдистана. Этот процесс сведет обе стороны вместе, и мы с нашими иракскими партнерами должны достичь механизма разделения доходов в соответствии с конституцией".

"Курды не отступят, а наше соглашение с Турцией ни для кого не представляет угрозы", сказал Барзани.

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:

TAHİR SİLƏMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

TAXİR SÜLEYMAN

Tel: +994 50 352-33-18

Azərbaycan şöbəsinin redaktoru:

Ramiz Cəbraylov

Xüsusi müxbir:

Sakit ÇIRAQLI

Региональный корреспондент:

Усуб ТЕЙФУР

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

www.diplomata-kurdi.com

Ünvan: Bakı şəhəri 40, küçə

S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakü 40, soqaq

S.Mehmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку 40, улица С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində uğılıb səhifələnilib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur. e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NFS 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filialı

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500